

ת"פ 43824/02/14 - מדינת ישראל נגד אפרים אפי קניאס - הובא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 43824-02-14 מדינת ישראל נ' קניאס(עציר)

בפני כב' השופטת יהודית אמסטרדם

מדינת ישראל

המאשימה:

על-ידי באת-כוחה - עו"ד שרית טובבין

נגד

אפרים אפי קניאס - הובא באמצעות ליווי שב"ס

הנאשמים:

על-ידי בא-כוחו - עו"ד טל ענר

גזר-דין

א. פתח דבר

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין התשל"ז-1977.

2. הנאשם הועמד לדין לפני מותב אחר בגין ביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בהן הונה אנשים שונים (ת.פ. 34373-04-13 של בית המשפט המחוזי ת"א) ועל פי המוסכם בהסדר טיעון שנערך שם, הורה בית המשפט על שחרורו ממעצר בכפוף להפקדת סך של 200,000 ₪.

3. הנאשם היה אותה עת עצור בתא אחד בבית המעצר אבו-כביר בת"א עם אליעזר רוטמן אשר בינתיים נפטר (להלן: "רוטמן").

4. בתום פרשת התביעה בתיק דנן הגיעו הנאשם ובא כוחו להסדר טיעון עם ב"כ המאשימה ולפיו חזר בו הנאשם מכפירתו בעובדות כתב האישום, והודה כי הוא אכן יצר מצג שווא בפני רוטמן שהוא יכול לסייע לו להשתחרר ממעצר ע"י יצירת מסמכים רפואיים כוזבים, שיציגו את רוטמן כסובל מבעיות פסיכיאטריות קשות, וכן ציין בכזב באוזניו של רוטמן כי יש לו קשרים לתובע המטפל בתיקו, והלה יוכל לגנוז את התיק בגינו נעצר רוטמן.

5. הנאשם הסביר לרוטמן וכן ציין זאת באוזני בני משפחתו של רוטמן בשיחות טלפוניות, כי לצורך השגת המסמכים הרפואיים הכוזבים, עליהם להעמיד לרשותו כספים.

בני משפחתו של רוטמן האמינו לנאשם ומסרו לו סך של 211,000 ₪ על מנת שיגרום לשחרורו של רוטמן ממעצר, וידאג לגניזת התיק בגינו נעצר רוטמן.

6. הנאשם ניצל את תמימות בני משפחת רוטמן, ואת חוסר נסיונו של רוטמן עצמו בהליכי בית המשפט ובכללי התנהגות מאחורי סורגים, והכתיב לו מסמך שלשונן הלוואה, קרי: הוא הורה לרוטמן להכין מסמך לפיו כביכול, רוטמן מסר לו הלוואה בסכום של 210,000 ₪.

לאחר מכן השתמש בסכומי הכסף שקיבל מבני משפחת רוטמן לצורך שחרורו שלו ממעצר כמפורט בסעיף 2 דלעיל.

7. הנאשם איפוא הורשע על פי הודאתו, בכך שקיבל במרמה מבני משפחת רוטמן סך של 211,000 ₪, ונסיבות קבלת הכסף היו נסיבות מחמירות בשל גובה הסכום ובשל השגת השחרור במרמה של הנאשם ממעצר.

ב. הסדר הטיעון

8. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום במסגרת הסדר טיעון, לפיו הוסכם כי התביעה תעתור לענישה של מאסר למשך 10 חודשים במצטבר לכל עונש אחר שהנאשם ירצה כיום, ואילו ההגנה רשאית לטעון לעונש באופן חופשי.

כמו כן עתרו באי כוח הצדדים בהסכמה להעביר את הסכום שנתפס על ידי המשטרה בסך 200,000 ₪ למשפחת המנוח אליעזר רוטמן ז"ל על פי צו ירושה שניתן בעניינו של המנוח.

ג. עברו הפלילי של הנאשם

9. לנאשם עבר פלילי מכביד ביותר הכולל עבירות של משיכת שיקים ללא כיסוי ועושה (שנת 2001), עבירות של קבלת דבר במרמה, קשירת קשר לביצוע עוון, זיוף ושימוש במסמך מזויף בגינם ריצה עונש מאסר בן 6 חודשים ועבודות שירות (2002), קבלת דבר במרמה וגניבה בגינם ריצה עונש מאסר בן 6 חודשים בעבודות שירות (2004), קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, התחזות לאחר, משיכת שיקים ללא כיסוי בגינם ריצה עונש מאסר בן 20 חודשים (2008), וכן קבלת דבר במרמה (5 עבירות) נסיון לקבל דבר במרמה בגין נדון למאסר בן 6 שנים, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננים (ת.פ. 34373-04-13 של בית המשפט המחוזי שאוזכר לעיל).

ד. טיעוני ב"כ המאשימה

10. ב"כ המאשימה עתרה לבית המשפט כאמור בהסדר הטיעון להטלת עונש מאסר לתקופה בת 10 חודשים שתצטבר לעונש אותו מרצה הנאשם כיום, וזאת לטענתה עקב חומרת המעשה נשוא כתב האישום דנן, ונוכח עברו הפלילי של הנאשם אשר ריצה כבר עונשי מאסר בעבר.

לדבריה, הנאשם פגע בזכות הקניין של בני משפחת רוטמן, באמונם וכן בערך ההגינות והשקיפות, תוך שהוא מנצל את מצבו הדחוק של רוטמן ז"ל שהיה עצור עמו, ועשה כן לצורך קבלת סכומי כסף עקב רדיפת בצע.

ב"כ המאשימה ציינה לקולת העונש, כי הנאשם הודה בביצוע העבירה, שיתף פעולה עם רשויות החוק והפקיד בקופת בית המשפט סכום של 200,000 ₪ הכוללים את שני השיקים הבנקאיים שקיבל ממשפחת רוטמן.

ב"כ המאשימה הוסיפה וציינה כי בשגגה לא נרשם בהסדר הטיעון גם עתירה בעניין מאסר על תנאי, והיא ביקשה להוסיפו, אך לכך התנגד הסניגור.

11. ב"כ המאשימה הפנתה את בית המשפט לאסופת פסיקה לפיה הוטלו על נאשמים חסרי עבר פלילי שביצעו עבירות של קבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות עונשי מאסר בפועל גם כאשר הנאשם לא פעל מתוך בצע כסף אלא מפגם באישיותו (ת.פ. (שלום י-ם) 27278-03-11 **מדינת ישראל נ' קבז-קשאני** עליו הוטל עונש מאסר של 12 חודשים).

בת.פ. (ת"א) 62657-07-14 **מדינת ישראל נ' דוד אורון** הוטל על נאשם שהורשע בקבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות בסכום של 1,057,000 ₪ (2 אישומים) 8 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.

בת.פ. 5262-02-12 **מדינת ישראל נ' הררי** נאשם בעל עבר פלילי בעבירות מירמה נדון ל-54 חודשי מאסר בפועל.

ה. טיעוני ב"כ הנאשם

12. ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט כי יאמץ את הסדר הטיעון בעניין העברת סכום הכסף שנתפס בידי המשטרה, אך עתר לבית המשפט להטיל על מרשו עונש מאסר שיהא פחות מהרף לו טוענת התביעה, כך שעונש המאסר שיצטבר יהיה בן חודשים ספורים בלבד, וזאת לטענתו מאחר ומדובר ב"ספיח" לתיק האחר שהתנהל בבית המשפט המחוזי ת"א (ת.פ. 34373-04-13) שם הוטל על הנאשם לרצות 6 שנות מאסר.

לטענת הסניגור הסדר הטיעון בתיק האחר כלל ענישה מוסכמת של 26 חודשי מאסר, אך מאחר והנאשם לא הצליח לשלם את כספי הפיצוי הוטל עליו עונש חמור ביותר של 7 שנות מאסר אשר הופחת בערעור על ידי בית המשפט העליון ל-6 שנות מאסר כולל הפעלת מאסר על תנאי בן שנה אחת.

עוד לדברי הסינגור, אין מקום להטיל על הנאשם מאסר על תנאי הן בשל העובדה שענישה זו לא הוסכמה בין הצדדים, והן בשל העובדה שבתיק האחר כבר תלוי ועומד מאסר על תנאי בן שנה מיום שחרורו של הנאשם ממאסר.

13. ב"כ הנאשם הדגיש כי מרשו החזיר את כספי העבירה, וכך היטיב את הנזק שגרם למתלון ולמשפחתו. בנוסף לכך הנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי.

ב"כ הנאשם גרס כי העובדה שעד התביעה המרכזי מר אליעזר רוטמן ז"ל נפטר בטרם הועמד לדין אמור להביא להקלה בעונשו של מרשו, שכן המנוח היה שותפו לעבירה ולא הועמד לדין עקב פטירתו.

ו. דברי הנאשם

14. הנאשם הסביר כי הסתבך בביצוע התיק דן כיוון שרצה לסיים את ההליך בתיק האחר, והאמין כי אם ישתחרר ממעצר יוכל לשלם את הפיצוי לו התחייב.

עוד לדברי הנאשם, הוא מרצה את עונשו בבית הכלא איילון והוחלט לשלבו בקבוצה בה מטופלים עברייני מירמה, ועד להצטרפותו לקבוצה בחודש אפריל הוא נוטל חלק בפגישות פרטניות עם העובדת הסוציאלית.

הנאשם הוסיף וטען כי לא נהנה מכספי המירמה במהלך חייו, וכל מעשה מירמה נועד לכסות חוב אחר בבחינת "כיבוי שריפות". הוא ביקש מבית המשפט לחוס עליו ועל ארבעת ילדיו ולהקל בעונשו, כשהוא מבטיח לא לשוב לבית המשפט בעתיד.

ז. דין

15. הנאשם חזר בו מכפירתו בעובדות כתב האישום כמעט בסיומה של פרשת התביעה (נותר עד תביעה אחד), והודה כי קיבל במירמה סך ₪ 211,000 מבני משפחת רוטמן.

הנאשם שהינו אדם דתי עפ"י חזותו, לא בחל לשקר גם לרב שלמה למברגר עת טען בפניו שהכסף שקיבל מבני משפחת רוטמן נועד לשכירת שירותי עו"ד אחר מזה שייצג את רוטמן, אשר ביכולתו של האחר להביא לשחרורו המהיר של רוטמן (עמ' 23 לפרו' שו' 8-9, עמ' 23 שו' 25-27, עמ' 28 שו' 26-30).

"הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה"

16. על גזר הדין שבפנינו חל תיקון מספר 113 לחוק העונשין שעניינו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" (להלן: "תיקון 113").

סעיף 40ג(א) רישא לתיקון 113, מורה לבית המשפט לקבוע "מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם" בהתאם ל"עיקרון ההלימה" הקבוע בסעיף 40ב לתיקון 113, המורה על "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".

17. בקבעו את מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט.".

אין ספק, כי במעשי הנאשם יש כדי לפגוע בזכות הקניין של נפגעי העבירה, ובמצג השווא שהציג בפני רוטמן בדבר פיברוק תעודות רפואיות כוזבות יש בכדי לפגוע בתקינות ההליך השיפוטי, ובכך פגיעה בשלום הציבור.

18. מדיניות הענישה הנהוגה, כפי שעולה מפסקי הדין שהציגו הצדדים ופורטו לעיל, היא הטלת עונש מאסר שאורכו בין 8 ל-12 חודשי מאסר בפועל.

באשר לנסיבות האירועים נשואי האישום, המעשה בתיק דנן מאופיין בתחכום ותכנון כאשר הנאשם מבצע זאת ביוזמתו.

19. ניזקה של העבירה: נטילת הכספים שהושגו על ידי בני משפחתו של רוטמן, שהפרטה אינה מצויה בכיסם. הנאשם ביקש להשתמש בכספים שנטל על מנת לחלץ עצמו ממעצר בו היה נתון אותה עת.

בני משפחת רוטמן אשר אינם משופעים בממון פנו לאסוף כספים "מן הגורן ומן היקב" על מנת להעבירם לנאשם. כך נטל גיסו, אריה דוד שטיינהרט הלואה בנקאית, חתנו לקח הלואה מבנק טפחות בסך 50,000 ₪, אשתו של רוטמן לקחה הלואה משכנתא ע"ס 30,000 ₪, ו-15,000 ₪ הלואה מהעבודה, וכן בני המשפחה ביקשו וקיבלו כספי גמ"ח מבית הכנסת.

עוד יוער כי מצבה הכלכלי של אשתו של רוטמן ז"ל היה כה קשה עד כי נותק זרם המים בביתה, ולא היה בבית מה לאכול כלשונה: "לא היה מה לאכול לא היה מה לשתות" (פרוטוקול עמ' 47 שו' 31-32).

וכן דברי רוטמן: "גירדתי כסף מהקירות, ממקומות של האוכל של הילדים". (עמ' 72 שו' 8-9).

וכן:

"גירדו מהקירות, לקחו מאנשים. לקחו מבנקים למשכנתאות לקחו לכל מיני בשביל לעזור לי. מה בשביל לתת לקניאס?" (דברי רוטמן עמ' 73 שו' 16-17).

וכן:

"זה לא כסף שהיה לי ונתתי, זה כסף שגירדו מהקירות. לקחו מהאוכל של הילדים. ההוצאה לפועל היו שלוש פעמים אצלנו בבית, הכל בשביל מה? בשביל לשחרר בן אדם שאני לא מכיר שישב איתי חודשיים? זה לא מתקבל על הדעת." (דברי רוטמן עמ' 94 שו' 8-11)

הנאשם הבטיח לבתו של רוטמן - ציפורה וייס - שיחזיר את הכסף ושלח אותה שוב ושוב לבדוק בחשבון הבנק של אמה (עמ' 37 לפרוטוקול), כשלא עלה בדעתו, ומכל מקום לא ביצע כל העברת כספים לחשבון זה.

20. ומכאן לנסיבות שאינן כרוכות בביצוע העבירה:

מחד גיסא, לנאשם עבר פלילי מכביד בעבירות זהות בגין ריצה עונשי מאסר. בית המשפט העליון הגדיר את הנאשם **"כנוכל ש'עקץ' רבים בפרשה זו ובעבר"**.

מאידך גיסא, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם מבקש כיום לשנות את אורח חייו, ולצורך כך הוא מנהל שיחות פרטניות עם העובדת הסוציאלית, ועתיד להצטרף לקבוצה טיפולית בעברייני מרמה, ואולי אז ניתן יהיה למנוע מהנאשם לשוב לסורו.

זאת ועוד, הנאשם הביע הסכמתו כי כספים שהופקדו בקופת בית המשפט יועברו לטובת עזבונו של רוטמן ז"ל, ומוסכם על התביעה שהם יחולקו לפי צו הירושה שניתן בעניינו של רוטמן.

לאחר ששקלתי טיעוני ב"כ הצדדים, ולאור כל המקובץ לעיל, ונוכח הסכמת הנאשם להשבת הכספים לבני משפחת רוטמן, וכן על מנת לעודדו לשוב לדרך הישר, אני מטילה על הנאשם כדלקמן:

א. 8 חודשי מאסר אשר יצטברו לעונש המאסר אותו הוא מרצה כיום בת.פ.

34373-04-13 של ביהמ"ש המחוזי ת"א.

ב. סך 200,000 ₪ שנתפסו ע"י המשטרה, יועברו לטובת עזבונו של המנוח אליעזר

רוטמן ז"ל עפ"י צו ירושה שניתן בעניינו.

ג. לא אטיל על הנאשם מאסר על תנאי אשר לא היה חלק מהסדר הטיעון, שכן ממילא

תלוי מאסר על תנאי בן שנה, נגד הנאשם בתיק האחר של בית המשפט המחוזי בגינו

הוא מרצה כיום עונש מאסר בן שש שנים.

הודע לנאשם על זכותו לערער תוך 45 ימים לביהמ"ש העליון.

(הערה: לבקשת הנאשם אני מציינת מפורשות כי במתן גזר הדין מסתיים מעצרו עד תום ההליכים בתיק דנן).

ניתן והודע היום, י"א
בניסן התשע"ה,
31/03/2015, במעמד
הנוכחים.

יהודית אמסטרדם,
שופטת